

Input verkiezingsprogramma voor Tweede Kamerverkiezingen 2021

VVD Thematisch Netwerk Landbouw, Natuur en Voedsel

Het VVD Thematisch Netwerk Landbouw, Natuur en Voedsel organiseert jaarlijks meerdere inhoudelijke sessies en werkbezoeken voor alle leden die geïnteresseerd zijn in landbouw, natuur en voedsel. Het netwerk bestaat uit meer dan 300 leden met diverse achtergronden, met vakkennis omtrent de landbouw, tuinbouw en visserij en een passie voor natuur. Door middel van dit stuk wil het netwerk input leveren aan de verkiezingsprogramma commissie voor het VVD verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamerverkiezingen in 2021. Deze tekst is samengesteld in samenwerking met de leden door middel van een inventarisatie en een digitale debatsessie.

Landbouw, Tuinbouw en Visserij

Nederland is wereldwijd beroemd om haar landbouw. Onze voedselmakers produceren op een efficiënte manier voedsel dat aan de hoogste normen voldoet. Daar hebben generaties aan ondernemers hard voor gewerkt en daar mogen we enorm trots op zijn. Daarnaast is het hen de afgelopen decennia al gelukt om flink te verduurzamen. De uitspoeling van mineralen, het gebruik van antibiotica en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is drastisch gedaald. Daarnaast heeft door de hoge efficiëntie de voedselproductie relatief weinig impact op het klimaat en de natuur. Nederland kan daardoor een gidsland zijn voor de uitdagingen waar de wereld voor staat: we moeten steeds meer mensen voeden met minder grondstoffen. Het beleid van de Nederlandse overheid zou er voor moeten zorgen Nederland deze koppositie kan behouden, door belemmerende regelgeving te hervormen of weg te nemen.

1. Er worden zijn steeds hogere doelstellingen gezet op het gebied van verduurzaming van de landbouw. Mede door de innovatiekracht van de sector zijn deze tot op heden behaald. Boeren zijn bereid om zich mee te ontwikkelen, maar kunnen dit niet wanneer ze beconcurrereerd worden door andere landen waar de doelstellingen en eisen lager liggen. De overheid moet zich daarom inzetten voor een gelijk speelveld, zowel internationaal als binnen Nederland.
2. Het is belangrijk dat de agrarische sector uit kan gaan van de landelijke normering om ook binnen ons eigen land een gelijk speelveld te behouden. Steeds grotere lokale duurzaamheidsambities lijken dit uitgangspunt steeds vaker te doorkruisen. Om dit te waarborgen dienen lokale overheden landelijke wet- en regelgeving te hanteren en geen eigen bovenwettelijke regels toe te passen op bijvoorbeeld eigen (pacht)gronden, spuitzones, of convenanten met bovenwettelijke regels.
3. De Nederlandse agrarische sector exporteert zowel agrarische producten als kennis. Het behoud van primaire productie in combinatie met de exportpositie is van essentieel belang voor ontwikkeling van kennis en de toekomstbestendigheid van de sector. De overheid moet zich daarom blijvend inzetten om de exportpositie te behouden en te versterken.

4. Boeren moeten in staat zijn om investeringen terug te verdienen en moeten vergoed worden voor het nemen van maatregelen voor natuur, milieu en dierenwelzijn. Hoewel het streven moet blijven om dit zoveel mogelijk te verdienen vanuit de markt, moet de overheid bijspringen daar waar financiële waardering ontbreekt terwijl maatregelen wel maatschappelijk gewenst zijn. Het Europese landbouwbudget kan hiervoor ingezet worden door inkomstensteun ruimte te laten maken voor vergoedingen gericht op publieke diensten. Dit moet Europees geregeld worden.
5. Nederlandse innovaties worden nog te vaak geblokkeerd door wet- en regelgeving. Door experimenteerruimte te geven voor nieuwe veredelings technieken, het gebruik van restproducten en insectenmeel in diervoeding en groene gewasbescherming kunnen kringlopen beter gesloten worden. Nederland moet zich hard maken voor deze experimenteerruimte en de toelating van dit soort innovaties.
6. Boeren zien vaak dat maatregelen die door de overheid opgelegd worden om een probleem aan te pakken, juist weer negatieve gevolgen hebben op een ander vlak. Landbouwbeleid moet juist een integrale aanpak hebben. De overheid moet zich daarom richten op het formuleren van landelijke doelstellingen en de keuze van maatregelen over laten aan de ondernemer. We moeten trots zijn op de diversiteit in soorten en vormen van ondernemerschap van onze ondernemers en hen dus niet voorschrijven welk type productiesysteem ze moeten toepassen.
7. Bemestingsbeleid moet gericht zijn op bodemvruchtbaarheid in plaats van meststoffen. Boeren zien op dit moment nog te vaak dat overheidsmaatregelen er voor zorgen dat de bodemvruchtbaarheid benadeeld wordt, terwijl ze niet de ruimte krijgen om hun planten te voorzien van de benodigde voedingsstoffen. Organische meststoffen moeten voorrang hebben boven kunstmest en de manier en soort van mest aanwenden moet een ondernemerskeuze zijn.
8. De visserijsector is bij uitstek een innovatieve sector gebleken. Met minder brandstof is men meer vis gaan vangen. Netten zijn dusdanig ontwikkeld dat ze zo min mogelijk bodemberoering geven. Deze innovaties moeten in de toekomst ook mogelijk blijven. Nederland blijft zich inzetten voor een internationaal georiënteerde vloot.

Leefomgeving, Landschap en Natuur

9. Natuur en economische activiteit moeten in balans zijn met elkaar. We zien dat er in de afgelopen jaren steeds minder landbouwgrond is in Nederland, mede door uitbreiding van het bebouwde gebied en natuurgebieden. Natuurgrond is er de afgelopen jaren voldoende ontwikkeld. Voor de bestaande natuurgebieden moeten haalbare doelen gesteld worden. Kunstmatige verarming moet hierbij geen doel op zich zijn.
10. Het Natura-2000 beleid heeft de afgelopen jaren aangetoond niet te werken. Doordat er teveel kleine gebieden zijn aangewezen als Natura-2000 gebied, worden veel ondernemers onnodig geblokkeerd in hun ontwikkeling. De status en doelstellingen van Natura-2000 gebieden moet worden heroverwogen, door per gebied te kijken hoe natuurbeheer het meest waardevol kan zijn voor de maatschappij.

11. Particulier eigendom is een recht dat gerespecteerd dient te worden. Het eigendom en de waardevastheid van landbouwgronden mag niet door overheidsorganisaties worden aangetast voor belangen van corporate bedrijven of bouwsectoren met een stevige economische lobby. Er moet worden voorkomen dat landbouwers meer stikstofemissies moeten gaan verminderen om de emissies van andere economische sectoren te compenseren. Om die reden mogen NOx en NH3 niet uitgeruild worden als oplossing in het stikstofdebat.
12. Een slimme inpassing van natuur is nodig. Er zijn veel voorbeelden van hoe natuur en ondernemen goed samengaan, zoals agrarisch natuurbeheer. Grond hoeft daarom niet in eigendom te zijn van alleen natuur beherende organisaties.
13. We gaan zuinig om met de gronden in Nederland, zo ook met landbouwgrond. Daarom stoppen we met natuurcompensatie en gaan we natuur-inclusief bouwen. Als bomenkap in natuurgebieden gecompenseerd dient te worden, doen we dit ook binnen natuurgebieden. Zo behouden we het landschap, leefgebied van de weidevogels en landbouwgrond voor de productie van ons voedsel.
14. Nederland is een klein land met hoge ambities. Grond is hierbij een schaars middel. De geschiedenis heeft geleerd dat wij in staat zijn ons landoppervlak te vergroten. Nederland dient een strategisch plan te maken voor landwinning op zee van de schaal van de Flevopolder.
15. Onze vruchtbare landbouwgrond en bevisbare zeeën zijn enorm waardevol. Daarom moet het gebruik van landbouwgrond voor zonnepanelen en het plaatsen van windmolenparken op bevisbare zeeën een laatste optie zijn voor energieopwekking. Eerst moeten alternatieven worden geïmplementeerd zoals zonnepanelen op daken en kernenergie.
16. Soortenbeheer is een belangrijk onderdeel van natuurbeheer. Invasieve soorten zoals de wolf veroorzaken veel verstoring, zowel economisch als in de natuur. Daarom dienen jagers en landeigenaren lokaal ruimere kaders te hebben om eigen afwegingen te maken voor jacht en schadebestrijding.